

Lene Berg

Fra Far

Festspillutstillingen 2022

26. mai. — 21. august 2022

BERGEN
KUNSTHALL

Pressevisning tirsdag 24. mai 13:00

Utstillingen åpner torsdag 26. mai 13:00

Bergen Kunsthall er stolte over å kunne presentere Lene Berg som Festspillutstiller for 2022. Lene Berg er film-skaper og billedkunstner, og de siste tiårene har hun laget en rekke fremragende arbeider som blant annet stiller spørsmål ved vedtatte forestillinger om fiksjon og sannhet.

Berg tar ofte for seg temaer og fortellinger som har blitt glemt eller redusert til fotnoter i historien. Ved å løfte frem slike oversette, tilsynelatende unnselige begivenheter, gjennom en slags alternativ historiografi, utfoldes et bredere bilde av samfunnet og maktstrukturer. Verkene er komplekse og mangetydige, ofte med flere tematiske overbygninger eller ulike innganger til den samme fortellingen. Sannheten om den historien som fortelles er ikke alltid det viktigste. Det handler snarere om å gi ulike perspektiver på et komplekst og sammensatt saksforhold. Med filmen *False Belief* fra 2019 gikk Berg for første gang inn i en selvbiografisk historie for derigjennom å belyse et større sakskompleks. *False Belief* har vært beskrevet som en alternativ virkelighetskrim, og forteller historien om Bergs kjærestes kafkaske reise gjennom det amerikanske rettsvesenet.

Til Festspillutstillingen presenterer Berg et omfattende nytt prosjekt, *Fra Far*, som fortsetter hennes undersøkelse av samtidige sosiopolitiske spørsmål gjennom selvbiografisk materiale.

*Vi befinner oss på en parkeringsplass. Det er tidlig morgen i en utkant av Paris, une banlieue de Paris. Eller var det snarere det en ville kalle en forstad? Uansett: Der står det en liten bil. En rød Renault 4 må det ha vært. Jeg har alltid sett for meg at det var den eneste bilen på denne store parkeringsplassen, helt alene sto den der, helt til politiet kom. Det høres snoring fra bilen. Var det virkelig en Renault 4? Nå er jeg plutselig litt usikker. Og var det i 1974 eller i 1975?
(Fra *Dagen står opp*, Lene Berg, 2022)*

Berg var ni år gammel da hennes far ble arrestert og fengslet i Paris anklaget for drapet på sin kone, Lene Bergs stemor, Evelyne Zammit. Dette dramatiske barndomsminnet er utgangspunktet for utstillingen *Fra Far*, som kombinerer film og lydarbeider med scenografiske elementer i en serie narrative kapitler som vil utfolde seg gjennom Kunsthallens saler, der hvert utstillingsrom kan leses som en del av en større fortelling. Gjennom å rekonstruere utvalgte minner, blant annet med hjelp iscenesatte filmscener og "found footage" av ulikt slag, løfter Berg fram grunnleggende og kontroversielle spørsmål om skyld, identitet, minner, sannhet og fantasi.

Jeg trodde i mange år at alt dette lå bak meg og at, selv

Fars arbeidsbord. Ett av flere fotografier Arnljot Berg tok til omslaget på sin roman "Nøkkelpersonene" som ble utgitt av Gyldendal Norsk Forlag i 1981.

*om det har formet meg, er det ikke noe jeg trenger å tenke på lenger. Et avsluttet kapittel, eller en rekke avsluttede kapitler. Men så plutselig sto min for lengst avdøde far foran meg, i sin ekstravagante ullfrakk og med en rykende Teddy uten filter mellom leppene, eller var det en Gauloise? Han så ut som før han ble arrestert i Paris, som da jeg var liten, den gangen jeg bestemte meg for at uansett hva jeg gjør og uansett hvor forferdelig mitt liv blir, så skal jeg aldri skyldte på far slik han skyldte på sin mor. Han luktet som før old spice og niko-tin og seg selv, min far, min kjære far, min elskede far, hva faen gjør du her? Selv når jeg ba ham om å flytte seg, jeg har forferdelig mye å gjøre far, jeg kan ikke tenke på deg nå, kanskje senere en gang men ikke nå, jeg har ikke tid! Selv da nektet han å gå ut av min vei, han ble stående som en røkende bauta i engelsk tweed og håndsydde italienske halvstøvler fra sytti-tallet. Denne gangen var det ingen vei utenom. Som da han levde krevde han min fulle og hele oppmerksomhet og insisterte på at jeg husker allting feil og at det nå endelig er på tide at jeg begynner å stille de riktige spørsmålene. Ikke nå far, ba jeg, ikke nå. Jo, sa far, det er nå det må skje for snart skal du også dø, du tror vel ikke at du er den eneste som skal komme levende fra dette?
(Lene Berg)*

Bergs far – filmregissøren og forfatteren Arnljot Berg – tok sitt eget liv flere år etter hans løslatelse fra fengsel og hjemkomst til Norge. Han var en innflytelsesrik person på den norske kulturscenen i sin levetid og etterlot seg en nå nesten glemt arv av spillefilmer og kortfilmer, romaner, skuespill og fotografier. Gjennom å undersøke farens liv og verk, lager Berg et møte mellom en levende og en død kunstner, mellom en far og en datter, mellom en kvinne og en mann og mellom nåti-

dens Norge og det landet Arnljot Berg levde og virket i.

Lene Berg, født 1965, er en filmregissør og kunstner som arbeider i Oslo og Berlin. Hun er utdannet ved Dramatiske Institutet i Stockholm. Bergs siste produksjon, den selvbiografiske filmen *False Belief*, hadde premiere på Berlin Internasjonale Filmfestival i 2019 og ble nominert til en Amnesty- og en Teddy Award. Hun representerte Norge under den 55. Venezia Biennalen med filmen *Ung Løs Gris* (2013).

I forbindelse med utstillingen gis det ut en kunstnerbok som tar utgangspunkt i Arnljot Berg sin bok «Fengsel» fra 1979, og som, i tillegg til originalteksten, består av innstukne brev, bilder, tegninger og tekster som både legger til, kompletterer og motsier Arnljot Bergs opprinnelige bok/tekst.

En roman med tittelen *Fra Far* vil bli publisert på Kolon Forlag høsten 2022.

Utstillingen er kuratert av Axel Wieder.

Arrangementer

Åpning

Utstillingen åpnes på trappen av Bergen Kunsthall av direktør Axel Wieder, i nærvær av H.M. Dronning Sonja
Tor 26. mai 13:00

Plattform:

Lene Berg i samtale med Axel Wieder

Lør 28. mai 14:00

Plattform:

Memory and story-telling, Merete Røstad, Eliot Moleba

Lør 4. jun 14:00

Kopfkino, Lene Berg, 2012

Tir 7. jun 18:00

Sted: Cinemateket i Bergen

Making Film:

Kortfilmprogram satt sammen av Lene Berg

Tir 21. jun 18:00

Sted: Cinemateket i Bergen

Plattform:

Produksjon og resepsjon av kunsthall i Norge

Søn 21. aug 14:00

Festspillutstillingen

Festspillutstillingen er en av Norges viktigste samtidskunstutstillinger, og regnes som det mest prestisjefylte oppdraget for en norsk kunstner i sitt hjemland. Kunstneren velges av Bergen Kunsthalls kuratoriske stab og har vært produsert og vist ved Bergen Kunsthall hvert år siden 1953.

Blant nylige festspillkunstnere finner du Marianne Heske (1993), Olav Christopher Jenssen (2000), Bjarne Melgaard, (2003), AK Dolven (2004), Elmgreen & Dragset (2005), Børre Sæthre (2007), Marianne Heier (2012), Gardar Eide Einarsson (2013), Ane Hjort Guttu (2015), Joar Nango (2020) og Elisabeth Haarr (2021).

Bergen Kunsthall

Bergen Kunsthall er et senter for samtidskunst som presenterer utstillinger og arrangementer av internasjonale kunstnere. Landmark er vår serie med live-arrangementer som inkluderer konserter og klubbkvelder i helgene. I tillegg har vi et bredt formidlingstilbud og en rekke debatter som er åpne for alle.

Institusjonen ble etablert som Bergens kunstforening i 1838 og har siden 1935 holdt til i arkitekt Ole Landmarks funksjonalistiske bygning, med utstillingsrom, kafé og bokbutikk. Bergen Kunsthall støttes av Kulturdepartementet, Bergen kommune og Vestland fylkeskommune.

Pressekontakt

Stein-Inge Århus
stein-inge@kunsthall.no
+47 45 24 00 92
www.kunsthall.no

Bergen Kunsthall

Rasmus Meyers allé 5
5015 Bergen
Norway

www.kunsthall.no
@bergenkunsthall
@landmarkbar

CV Lene Berg

Awards, Nominations and Fellowships

Nomination Teddy Award and Amnesty Award, Berlin International Film Festival (for *False Belief*), 2019
Nomination for Best Documentary, Human International Documentary Film Festival, Oslo (for *False Belief*), 2019
Lorck Schive Art Award, 2013
Royal Caribbean Arts Grant, 2013
Best Documentary, 8th Pornfilm Festival, Berlin (for *Kopfkino*), 2013
Nomination for Amanda Award, Norwegian International Film Festival, Haugesund (for *Kopfkino*), 2013
Nomination for Best Nordic documentary, CPH:DOX, Copenhagen (for *Kopfkino*), 2013
Fellowship, International Studio Program (ISCP) New York, 2007–2008
Art Residency, ACC Galerie, Weimar 2006
Art Residency, Center for Contemporary Art, Warsaw 2005
Fellowship, Akademie Schloss Solitude, Stuttgart, 2003–2004
Fellowship, IASPIS, Stockholm, 2002
Elephant Prize, Momentum. The Nordic Art Biennial, Moss 2000

Exhibitions and Festivals (Selection)

Underneath, Nordic House, Reykjavik, 2020
Artist in Focus, Seville International Filmfestival, 2019
Berlin International Film Festival, Forum Expanded, Berlin (with *False Belief*), 2019
Solo Exhibition, Konsthuset, Stockholm 2018
Parapolitics: Cultural Freedom and the Cold War, Haus der Kulturen der Welt, Berlin, 2017
Krigens Skygge (The Shadow of War), Kunsternes Hus, Oslo, 2015
Ape Culture, Haus der Kulturen der Welt, Berlin, 2015
Kald Klump (Cold Cluster), video and sound installation, Oslo, 2014
The Norwegian Pavillion, Biennale di Venezia, 2013
Solo Exhibition, Henie Onstad Kunstsenter, Oslo, 2012
Manifesta 8, Murcia (Spain), 2010
Contour, Mechelen, 2009
Stalin by Picasso or Portrait of Woman with Moustache, Cooper Union, New York, 2008
The Taipei Biennial, Taiwan, 2008
Solo Exhibition, Fotogalleriet, Oslo, 2008
Sidney Biennale, 2008
UKS-biennalen, Seilduksfabrikken, Oslo 2001
Momentum. The Nordic Art Biennial, Moss, 2000

Publications

Gompen, edited by Bo Krister Wahlström and Line Ulekleiv, with texts by Nils Petter Gleditsch, Tormod Bakke and Wencke Mühleisen, KORO/URO 2014
Dirty Young Loose (Ung Løs Gris), Studio Fjordholm 2013
Lene Berg, edited by Caroline Ugelstad, with texts by Sabeth Buchmann, Dieter Roelstraete and Katarina Gregos, exhibition catalogue Henie Onstad Kunstsenter, Sternberg Press 2012
Norwegian Products, postcard and text, Berlin/Bergen 2011
Big Brother where art thou? Facebook-project in collaboration with Jacob Wren, 2011

Stalin by Picasso or Portrait of Woman with Moustache, limited edition, Oslo 2008

Encounter – Gentlemen & Arseholes, publication with inlays, The Green Box 2006

Filmography

False Belief, 2019, 103 mins.
English with Norwegian Subtitles
Produced by FABB001 A/S
Premiered at the Berlinale, Fom Expanded, nominated for the Teddy Award and the Amnesty Award.

Gompen og andre beretninger om overvåking i Norge 1948–1989 (Gomp: Tales of Surveillance in Norway 1948–1989), 2014, 84 mins.

Norwegian with English Subtitles
Produced by Studio Fjordholm A/S, Oslo

Dirty Young Loose (Ung Løs Gris), 2013, 32 mins.

German with English subtitles
Produced by Studio Fjordholm A/S
Won the Lorck Schives Art Award 2013

Kopfkino, 2013, 75 mins.

German with English subtitles
Nominated for an Amanda Award as Best Norwegian Documentary and as Best Nordic Documentary at CPH:DOX

Shaving the Baroness, 2010, 7'30 mins.

No dialogue
Produced for Manifesta 8

Stalin by Picasso or Portrait of Woman with Moustache, 2008, 30 mins.

English with subtitles

The Weimar Conspiracy, 2007, 13 mins.

Norwegian with English subtitles
Produced by ACC Gallery, Weimar

The Man in the Background (Mannen i Bakgrunnen), 2006, 20 mins.

Norwegian with English subtitles

33 minuter (33 minutes), 1999, 33 mins.

Swedish with English subtitles
Produced by Hinden/Länna-ateljéerna AB

En Kvinns Huvud (A Woman's Head), 1997, 110 mins.

Swedish
Produced by Hinden/Länna-ateljéerna AB

Doft av Lycka (Scent of Happiness), 1991, 26 mins.

Swedish
Produced by Andersö & Berg HB for Dramatiska Institutet, Stockholm

7 (Sju), 1990, 26 mins.

No dialogue
Produced by Dramatiska Institutet, Stockholm

Trailers and Excerpts:

<http://vimeopro.com/user18434138/leneberg>

Collections

The Modern Museum of Art (MoMA), New York

The National Museum, Oslo

Henie Onstad Kunstsenter, Sandvika (Norway)

Preus Museum, Horten (Norway)

Museum Hegel-Haus, Stuttgart

A Gift to Birobidzhan, New York

Festspillutstillingen 1953 - 2022

- 2022 Lene Berg
2021 Elisabeth Haarr
2020 Joar Nango
- 2019 Mari Slaattelid
2018 Torbjørn Rødland
2017 Jan Groth
2016 Fredrik Vaerslev
2015 Ane Hjorth Guttu
2014 Tone Vigeland
2013 Gardar Eide Einarsson
2012 Marianne Heier
2011 Hanne Borchgrevink
2010 Knut Åsdam
- 2009 Leonard Rickhard
2008 Ingrid Book og Carina Hedén
2007 Børre Sæthre
2006 Ole Jørgen Ness
2005 Elmgreen og Dragset
2004 AK Dolven
2003 Bjarne Melgaard
2002 Bjørn Sigurd Tufta
2001 Per Barclay
2000 Olav Christopher Jenssen
- 1999 Inghild Karlsen
1998 Ørnulf Opdahl
1997 Ragnhild Monsen
1996 Håvard Vikhagen
1995 Kjell Erik Killi Olsen
1994 Kristian Blystad
1993 Marianne Heske
1992 Kjell Torriset
1991 Per Inge Bjørlo
1990 Eilif Amundsen
- 1989 Irma Salo Jæger
1988 Bård Breivik
1987 Gunnar Torvund
1986 Johanne Marie Hansen-Krone
1985 Bjørn Ransve
1984 Johannes Vinjum
1983 Gruppen Zink: Bjørn Carlsen, Bjørg Holene,
Ulf Nilsen og Leonard Rickhard
1982 Anne Behrndt, Majatta Tapiola, Helgi Thorgils
Fridjonsson, Arvid Pettersen og Sten Eklund.
1981 Svein Strand
1980 Per Kleiva
- 1979 Knut Rose
1978 Håkon Bleken
1977 Frans Widerberg
1976 Jens Johannessen
1975 Olav Strømme
1974 Victor Sparre
1973 Jacob Weidemann
1972 Arnold Haukeland
1971 Kai Fjell
1970 Arne Ekeland
- 1969 Ludvig Eikaas
1968 Knut Rumohr
1967 Gunnar S. Gundersen
1966 Inger Sitter
1965 Jakob Weidemann
1964 Rolf Nesch
1963 Sonja Henie og Niels Onstads samling
1962 Jean Heiberg
1961 "Norske Billedtepper gjennom 500 år"
1960 "Norsk folkekunst"
- 1959 Thorvald Erichsens minneutstilling.
1958 "8 Bergens kunstnere" Asbjørn Brekke, Lasse
Grundt, Mary Karlsrud, Hans J. Meyer, Inggard
Rosseland og Einar Rustad Hansen.
1957 "Aktuell kunst"
1956 "Norsk kunst i de siste 25 år"
1955 Axel Revold
1954 "Bergen i Billedkunsten"
1953 "Et utvalg av bildende kunst i Bergen og
Fylkene 1900-1953"